

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı'na iletilmesi ve Sayın Bakan İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 10/10/2025

K. Pala

Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verileri, güvenli olmayan kimyasalların, bakterilerin, virüslerin ve parazitlerin bulaştığı gıdaların ishalden kansere kadar 200'ü aşkın hastalığa yol açtığını ortaya koymaktadır. Her yıl dünya genelinde yaklaşık 420 bin insan bu nedenlerle hayatını kaybetmekte, bu ölümlerin yüzde 40'ını beş yaş altı çocuklar oluşturmaktadır. Ayrıca, monosodyum glutamat (MSG), aspartam ve tartrazin gibi bazı gıda katkı maddelerinin aşırı tüketiminin obezite, hiperaktivite ve metabolik bozukluklarla ilişkili olduğu bilimsel olarak kanıtlandığı halde yaygın olarak kullanıldığı bilinmektedir.

Türkiye'de gıda güvenliği, son yıllarda halk sağlığını giderek daha fazla etkileyen önemli bir sorun haline gelmiştir. Hijyen eksiklikleri, hileli üretim uygulamaları ve denetim yetersizlikleri kamuoyuna sıkça yansımakta; bu durum toplumda gıda güvenliğine ilişkin kaygıları derinleştirmektedir. Yapılan son açıklamalara göre yalnızca geçtiğimiz Eylül ayında 2 binden fazla işletmede gıda güvenliğini tehdit eden uygulamalar tespit edilmiştir. Bu tablo, mevcut durumun vahametini bir kez daha gözler önüne sermektedir.

Buna karşın, Türkiye'de gıda güvenliği denetimlerinin büyük ölçüde kâğıt üzerinde kaldığı; katkı maddelerine yönelik araştırmaların ve pestisit kalıntısı raporlarının kamuoyuyla düzenli olarak paylaşılmadığı görülmektedir. Dolayısıyla, toplumun bu konuda yeterince bilgilendirilmediği ve risk farkındalığının sınırlı kaldığı anlaşılmaktadır. Gıda güvenliğinin etkili biçimde sağlanabilmesi için mevcut durumun şeffaf biçimde izlenmesi ve bu konuda kapsamlı bir açıklama yapılması zorunludur. Bu bağlamda;

1. Ülkemizde kullanılan gıda katkı maddesi sayısı ve bunların yasaklanma veya gözden geçirilme sıklığı nedir? DSÖ ve FAO tarafından yüksek riskli olarak tanımlanan katkı maddelerinden kaçısı hâlen kullanılmaktadır?
2. Ülkemizde en sık kullanılan ilk on gıda katkı maddesi nelerdir? Bu maddelerin sağlık etkileriyle ilgili olarak Bakanlığınızın herhangi bir çalışması var mıdır?
3. Gıda katkı maddelerine ilişkin laboratuvar analizlerinin sonuçları kamuoyuyla düzenli olarak neden paylaşılmamaktadır? Son on yılda uygunsuz katkı maddesi tespit edilen ürün sayısı nedir?

35159

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

4. Son on yılda ihracatı yapılan gıda ürünlerinden kaç tane standartlara uymadığı gerekçesiyle geri gönderilmiştir? Geri gönderilen ürünler ne yapılmaktadır?
5. Gıda boyalarının özellikle çocuklar üzerindeki sağlık etkilerine ilişkin Bakanlığınızca yürütülmüş bir araştırma veya rapor mevcut mudur?
6. Aşırı işlenmiş gıdaların halk sağlığı üzerindeki etkilerine dair Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir rapor mevcut mudur?
7. Tarım toprakları ve sulama sularındaki ağır metal (örneğin kurşun, kadmiyum vb.) kirliliğine dair son izleme sonuçları nelerdir? Bu sonuçlar kamuya açık bir veri tabanında neden yayımlanmamaktadır?
8. Bakanlığınızın gıda güvenliğinin izlenmesi ve kamuoyunun bilgilendirilmesine yönelik ulusal bir strateji veya eylem planı var mıdır?
9. Halkın kolay anlaşılır etiketleme sistemlerine (örneğin Nutri-Score benzeri) ve katkı maddesi uyarı sistemlerine erişimini sağlamak üzere Bakanlığınız tarafından herhangi bir çalışma yürütülmekte midir?